

Předložky

jsou slova (zřídka sousloví) vyjadřující některé větné významy hlavně jmen, s nimiž tvoří předložkové pády. Jen předložkový je 6. pád. Předložky spoluvytvářejí syntaktické i nesyntaktické významy jmen jakožto součást jejich pádových podob. Vyjadřují především povahu vztahu jména ke slovesu nebo jinému jménu ve větě.

Významová nesamostatnost předložky se projevuje tím, že nemohou tvořit jednoslovné promluvy.

Větné významy vyjadřované předložkovými pády jsou především přísluvečné a předmětové. Podle mluvnické povahy určovaného členu jsou pak předložkové pády ve větě přísluvečným určením (идти в школу), předmětem (посмотреть на соседа), neshodným přívlastkem (дорога в школу), doplňkem (признавать кого за начальника), sémantickým podmětem (У Ивановых празднуют юбилей).

Při klasifikaci předložek hraje roli jednak povaha jejich spojitelnosti s různými pády substantiva (a jinými slovními druhy), jednak jejich původ, tj. zda jde o útvary staré, které byly předložkami od původu, nebo o útvary nové, nepůvodní, na nichž je patrné, ze kterého slovního druhu vznikly.

Předložky podle spojitelnosti

s různými pády

s genitivem (без, для, до, из), dativem (к), akuzativem (про, через), lokálem (при), instrumentálem (над, с)

Předložky podle původu

Předložky mohou být

- vlastní (первичные, производные), totiž takové, které se vyskytují jenom ve funkci předložek v pádech předložkových
- nevlastní/nepůvodní jsou podle souvislosti také jiným slovním druhem

Předložky vlastní a nevlastní se liší významem v tom smyslu, že předložky nevlastní jsou významově určitější, vyhraněnější, neboť jsou spjaty s těmi slovy, z nichž vznikly.

Podle genetických souvislostí nevlastních předložek rozeznáváme nevlastní předložky:

- přísluvečné (наречные): Он прошел около меня – Не проходите около! сверху, сзади, впереди

- jmenné (отыменные): Мы достигли успехов в области науки – В области много проблем.
- slovesné (отглагольные): Благодаря его помощи я все успел. Несмотря на дождь, мы пошли гулять.

Podle struktury předložky lze rozdělit na

- jednoslovné (простые) jsou tedy vyjádřeny jedním slovem. Patří sem především vlastní předložky
- dvojité (сложные): je podtypem jednoslovných, spadají sem také předložky vlastní - *из-за, из-под*
- složené (составные): jsou to v podstatě ustrnulá spojení podstatného jména a vlastní předložky - *в деле, в части, в отношении*
- víceslovné (сложно-составные): jsou to spojení podstatného jména (nejčastěji s předcházející předložkou), příslovce nebo přechodníku – *в отличие от, несмотря на, наравне с*

Některé předložky mohou mít dvojí podobu vokalizovanou a nevokalizovanou. Vokalizované podoby se užívá obvykle tehdy, začíná-li slovo po předložce stejnou nebo podobnou souhláskou: *во вторник, подо мной*. Před počáteční samohláskou má předložka **о** podobu **об**: *об этом*.